

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra psychologie

Bakalářská práce

Historicko-sociální proměny korejské rodiny

Kateřina Kolářová

© 2018 ČZU v Praze

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Kateřina Kolářová

Hospodářská a kulturní studia

Název práce

Historicko – sociální proměny korejské rodiny

Název anglicky

Korean family

Cíle práce

Práce se bude věnovat korejské rodině a problematice korejského rodinného života. Zaměří se na proměnu korejské rodiny v průběhu historie (jaké historické vlivy tyto změny mohly vyvolat), a jak vypadají rodiny v současnosti. Bude se zabývat situací v Jižní Koreji a z dostupných zdrojů i v KLDK. U KLDK budou uvedeny dva pohledy, jak se sama Severní Korea prezentuje v kontrastu se svědectvím těch, kteří utekli.

Metodika

První část práce bude vycházet převážně z děl českých autorů, zabývajících se historií Korejského poloostrova a základními kulturními aspekty dnes již dvou rozdílných zemí. Detailní informace budou získány především z cizojazyčných článků.

V praktické části bude kladen důraz na kvalitativní metody výzkumu. Nejvíce bude využíván dotazník, který bude zaslán v elektronické podobě Korejcům žijícím na území Korejské republiky. Dotazník bude složen převážně z otevřených otázek týkajících se rodiny (manželství, rozvody, rozdělení rodin po korejské válce apod.).

Doporučený rozsah práce

30-40

Klíčová slova

Korejská republika, Korejská lidově demokratická republika, manželství, příbuzenství, rodina, rozvody

---

Doporučené zdroje informací

CATCHPOLE, Brian: Korejská válka 1950-1953. Praha: BB art, 2003. ISBN 80-7341-073-7.

ECKERT, Carter J.: Dějiny Koreje. Praha: Nakladatelství lidové noviny, 2001. ISBN 80-7106-411-4.

HA, T.: Guide to Korean culture. Seoul: Yonsei University Press, 2002. ISBN 89-7141-195-3.

JANOŠ, J.: Dokonale utajená Korea. Praha: Nakladatelství Libri, 1997. ISBN 80-85983-26-5.

LÖWENSTEINOVÁ, M.: V Koreji se Korejcům nevyhneme. Praha: Nakladatelství Lidové noviny, 2010. ISBN 978-80-7422-010-4.

Předběžný termín obhajoby

2017/18 LS – PEF

Vedoucí práce

Mgr. Ing. Martin Slaboch, Ph.D.

Garantující pracoviště

Katedra psychologie

Elektronicky schváleno dne 1. 2. 2018

PhDr. Pavla Rymešová, Ph.D.

Vedoucí katedry

Elektronicky schváleno dne 6. 2. 2018

Ing. Martin Pelikán, Ph.D.

Děkan

V Praze dne 13. 03. 2018

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou bakalářskou práci "Historicko-sociální proměny korejské rodiny" jsem vypracovala samostatně pod vedením vedoucího bakalářské práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu použitých zdrojů na konci práce. Jako autorka uvedené bakalářské práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušila autorská práva třetích osob.

V Praze dne 15.3.2018

Poděkování

Ráda bych touto cestou poděkovala Mgr. Ing. Martinu Slabochovi, Ph.D. za vedení bakalářské práce. Doc. PhDr. Miriam Löwensteinové, Ph.D. děkuji za odborné rady k výzkumu. Dále děkuji všem respondentům a respondentkám za ochotu při vyplňování dotazníku a následnou spolupráci.

Historicko-sociální proměny korejské rodiny

Abstrakt

Bakalářská práce je zaměřena na rodiny Korejské republiky a Korejské lidově demokratické republiky. Konkrétně, jestli si současné rodiny uchovávají konfuciánské tradice a hodnoty, či jak tyto tradice a hodnoty transformují. Práce se zabývá otázkou počtu členů rodiny, slavení svátků, upřednostňovaných svateb, preferovaným počtem dětí, vícegeneračním soužitím a vnímáním homosexuality.

O vztazích mezi Severní a Jižní Koreou se neustále mluví v médiích, ale opomíná se řešit každodennost života jejich občanů, kteří musí v podmínkách vytvořených těmito státy žít a zakládat rodiny. Práce řeší, jak tyto rodiny a její členové žili dříve a jak žijí dnes, jaká pravidla, tradice a svátky toto žití obnášelo nebo stále obnáší. Práce se zabývá i otázkou, jak Korejci tento tradiční styl života vnímají.

Výzkum proběhl u Jihokorejců různého věku kvůli možnému zjištění rozdílu názoru mezi mladší a starší generací na tradice a zvyklosti. U Severokorejců práce vychází ze sekundárních dat.

Klíčová slova: homosexualita, Korejská lidově demokratická republika, Korejská republika, korejské rodiny, počet dětí, soužití, svatby, svátky

Korean family

Abstract

The bachelor's thesis is focused on families of Republic of Korea and People's Republic of Korea. Specifically, if the contemporary families maintain traditions and values of Confucianism and how they transform them. The thesis deals with the issue of family size, holidays, preferred weddings, number of children and multigenerational households and perception of homosexuality.

The relations between South and North Korea is always being discussed in media, but we often tend to forget to think of the everyday life of the citizens, who must live and start families in conditions made by these states. The thesis deals with how these families and their members used to live and how they live in the present, what rules, traditions and holidays this living used to involve or still does. The thesis also discusses the question, how Koreans perceive this traditional style of living.

South Korean citizens of different ages were asked for the research purposes to find out opinions on traditions and customs of elder and younger generations. The part about North Korean families was made from secondary data.

Keywords: children, holidays, homosexuality, Korean family, multigenerational households, People's Republic of Korea, Republic of Korea, weddings

Obsah

1. Úvod.....	10
2. Cíl práce a metodika	12
2.1. Cíl práce	12
2.2. Metodika	12
3. Teoretická východiska	16
3.1. Literární rešerše.....	16
3.2. Historie korejských rodin	17
3.2.1. Tři království.....	17
3.2.2. Korjo	19
3.2.3. Čoson	19
3.2.4. Japonské císařství na území Korejského poloostrova.....	21
3.2.5. Korejská lidově demokratická republika a Korejská republika.....	22
4. Vlastní práce.....	24
4.1. Počet členů v rodině	24
4.1.1. Jižní Korea	24
4.1.2. Severní Korea	26
4.2. Slavení svátků	26
4.2.1. Jižní Korea	27
4.2.2. Severní Korea	28
4.3. Upřednostňovaný sňatek	29
4.3.1. Jižní Korea	30
4.3.2. Severní Korea	32
4.4. Preferovaný počet dětí.....	32
4.4.1. Jižní Korea	33
4.4.2. Severní Korea	34
4.5. Vícegenerační soužití	35
4.5.1. Jižní Korea	36
4.5.2. Severní Korea	37
4.6. Vnímání homosexuality	38
4.6.1. Jižní Korea	39
4.6.2. Severní Korea	40

4.7.	Korejská jména a příjmení	41
4.7.1.	Vlastní jména	41
4.7.2.	Příjmení.....	41
5.	Závěr.....	43
7.	Seznam použitých zdrojů	45
7.1.	Knižní zdroje.....	45
7.2.	Internetové zdroje.....	46
8.	Přílohy	48

Seznam obrázků

Obrázek 1 – Tradiční svatební obřad.....	29
Obrázek 2 – Severokorejský novomanželský pár.....	32

Seznam tabulek

Tabulka 1 – Respondenti dotazníku.....	13
Tabulka 2 – Transkripce hangulu	14

Seznam grafů

Graf 1 – Počet členů rodiny	Graf 2 – Počet členů rodiny – Intervalově	25
Graf 3 – Slavené svátky v rodině.....		27
Graf 4 – Počet hostů na svatbě.....		30
Graf 5 – Počet dětí		33
Graf 6 – Vícegenerační soužití		36
Graf 7 – Přijímání homosexuality v korejské společnosti		39

1. Úvod

Práce se věnuje korejské rodině a problematice změny korejského rodinného života v čase. Prvotní idea vytvořit bakalářskou práci na toto téma vznikla při autorčině účasti na letní škole v Jižní Koreji na univerzitě Chungnam National University v roce 2016 v Tedžonu. Kromě lekcí korejštiny na místní univerzitě byla zúčastněným studentům poskytnuta i možnost se dozvědět něco o korejské kultuře formou diskuzí či workshopů.

Pro začátek samotného výzkumu byla ale nejdůležitější neformální setkání s Jihokorejci mimo výuku na místní univerzitě. Někteří vyprávěli o své odříznuté rodině za hranicemi s KLDR, další o problémech být jiné než heterosexuální orientace, a další o důležitých svátcích a tradicích, které se od našich významně liší. Autorka práce dostala později příležitost strávit jeden víkend s jihokorejskou rodinou ve městě Kangnung a vidět tak život korejské rodiny z první ruky.

Poznatky získané během pobytu v Jižní Koreji byly velmi zajímavé, ale vyvolaly mnoho dalších otázek. Na mnohé nelze zatím v českých publikacích najít odpověď nebo již nejsou aktuální. V jiných jazycích je situace lepší, ale je třeba si uvědomit, že podobné fenomény se neustále vyvíjejí a mění. Proto je třeba se jim stále věnovat a aktualizovat všechny dosavadní informace.

Práce se snaží přiblížit historický vývoj korejských rodin, ale i popsat, jak se k rodině staví Korejci v současné době. V teoretické části nejdříve uvádí publikace, které se touto tematikou zabývají. Dále pokračuje rozebráním rodinné situace v jednotlivých státních útvarech, které se na území Korejského poloostrova postupně vytvářely. V praktické části práce jsou zpracovány výsledky vlastního výzkumu korejských rodin. Data byla získána od Jihokorejců žijících na území Korejské republiky a z rozhovorů poskytnutými utečenci z Korejské lidově demokratické republiky. Je porovnán kontrast bohaté a ekonomicky vyvinuté Korejské republiky a chudé a zaostalé Korejské lidově demokratické republiky.

Korejská republika, známá spíše běžně užívaným názvem Jižní Korea, je prezidentská republika s demokratickou formou vlády. Korejská republika je známá svým obřím ekonomickým růstem, který změnil jeden z nejchudších států světa na stát patřící mezi asijské tygry s ekonomikou světového významu.

Korejská lidově demokratická republika, běžně užívaným názvem Severní Korea, je naopak zemí, která se řadí mezi zaostalé státy. V KLDR je dominantní dynastie Kimů, která v zemi vládne (Kim Ir-sen, Kim Čong-il a současný vůdce země Kim Čong-un). KLDR je izolovaným státem, kde se velmi často porušují lidská práva.

2. Cíl práce a metodika

2.1. Cíl práce

Cílem práce bylo zhodnotit současnou situaci rodin v Jižní a Severní Koreji.

Před začátkem práce byla položena výzkumná otázka: „Jak si Korejci udržují své rodinné tradice a postoje založené na konfucianismu?“

V rámci zodpovězení výzkumné otázky byly určeny podotázky: Zahrnují Korejci do pojmu „rodina“ pouze nukleární rodinu či i osoby mimo ni? Jak důležité pro rodiny jsou tradice, svátky a tradiční svatby? Kolik dětí by chtěli mít? Jak vnímají homosexualitu?

Účelem práce bylo odkrýt poznatky, které nejsou zatím v českých publikacích podrobně popsány.

2.2. Metodika

V práci byly použity techniky kvalitativního i kvantitativního výzkumu. Zvolenými metodami sběru dat bylo pozorování a dotazování. Zúčastněné pozorování proběhlo od července do srpna v roce 2016 při Letní škole v Jižní Koreji na Chungnam National University. Mimo výuky korejského jazyka, byly poskytnuty studentům i přednášky a workshopy zaměřené na seznámení studentů s korejskou kulturou. K získání primárních dat ohledně situace rodin v Jižní Koreji byl dále využit elektronický dotazník a nestandardizované rozhovory. Dotazník byl zaslán blízkým přátelům autorky práce, ale i náhodným korejským uživatelům (různého pohlaví, věku i místa narození) sociální sítě pro mezinárodní komunikaci Interpals. (InterPals, 1998)

Otázky v dotazníku byly vybrány tak, aby na základě odpovědí byla zodpovězena výzkumná otázka. Byly vytvořeny z několika okruhů: rodina, svátky, svatba, počet dětí, soužití, homosexualita, oddělení Severní a Jižní Koreje. Ač tato práce nemá ambice zabývat se jednotlivými podrobnými popisy průběhu slavení svátků a svateb, význam odpovědí na tyto otázky je v práci značný. Více než podrobným popisem událostí, se práce vztahuje k jejich historické změně v rámci kooperace rodiny, dodržování starých tradic a jak se tyto události dále budou pravděpodobně vyvíjet. Poslední otázka nebyla samostatně zpracována, jelikož odpovědi z ní získané nedostály očekávaných výstupů a většina odpovědí byla neurčitá.

Po zodpovězení dotazníku někteří respondenti souhlasili s dalšími rozhovory, které pokračovaly převážně přes korejskou sociální síť Kakaotalk. Rozhovory volně navazovaly na dotazník a téma bylo rozvíjeno převážně podle toho, které otázky v dotazníku daného respondenta zaujaly nejvíce. Komunikace s respondenty probíhala v anglickém jazyce.

Tabulka respondentů je uvedena níže.

Tabulka 1 – Respondenti dotazníku

Pohlaví	Rok narození	Rodné město
Muž	1963	Inčchon
Muž	1964	Soul
Žena	1969	Čečchon
Muž	1969	Soul
Muž	1970	Soul
Muž	1971	Inčchon
Muž	1972	Soul
Muž	1973	Soul
Žena	1975	Kangwon
Muž	1976	Soul
Žena	1980	Soul
Muž	1981	Inčchon
Žena	1983	Soul
Muž	1983	Soul
Muž	1984	Tangdžin
Žena	1984	Pusan
Žena	1985	Soul
Muž	1985	Soul
Muž	1985	Soul
Muž	1985	Čchangwon
Muž	1986	Čondžu
Muž	1986	Kwangdžu
Muž	1987	Soul
Muž	1988	Tegu
Žena	1988	Pusan
Muž	1988	Suwon
Žena	1988	Soul

Pohlaví	Rok narození	Rodné město
Žena	1988	Soul
Muž	1989	Tegu
Žena	1989	Pusan
Muž	1990	Tegu
Žena	1990	Sangdžu
Muž	1990	Soul
Žena	1990	Soul
Žena	1990	Soul
Muž	1991	Sedžong
Žena	1991	Soul
Muž	1991	Ilsan
Žena	1991	Soul
Žena	1991	Kwangdžu
Muž	1991	Tegu
Muž	1992	Tedžon
Žena	1992	Soul
Žena	1992	Ulsan
Muž	1992	Ulsan
Muž	1993	Suwon
Muž	1994	Soul
Žena	1995	Tegu
Muž	1999	Soul
Žena	1999	Čchangwon
Žena	1999	Pusan
Žena	2000	Tedžon
Žena	2001	Üdžongbu

Zdroj: Vlastní zpracování

Kvůli nemožnosti přímé komunikace se Severokorejci byly údaje o Severní Koreji získány hlavně ze sekundárních dat (konkrétně z rozhovorů s utečenci a jejich knih), ale i z e-mailové komunikace s Lukášem Vroblem, místopředsedou Společnosti česko-korejského přátelství Pektusan. Pan Lukáš Vrobel doporučil autorce práce seznam dokumentů dotýkajících se severokorejských rodin, které jsou ze severokorejské, čínské nebo ruské produkce a poskytl tak autorce pohled na problematiku z jiné strany než z běžných evropských medií.

Přínosem byla i konzultace s expertkou na korejskou kulturu, vyučující na Filozofické fakultě Univerzity Karlovy Ústavu Dálného východu doc. PhDr. Miriam Löwensteinovou, Ph.D.

Kvůli přehlednosti byla získaná data zpracována do grafů. Zásadní byly osobní zkušenosti a názory respondentů na danou problematiku. Komentáře respondentů jsou v uvozovkách uvedeny v každé kapitole vlastního výzkumu (kromě kapitoly Počet členů v rodině, kde respondenti pouze vyjmenovávali, jaké osoby považují za členy své rodiny).

V práci byla použita kromě korejského písma hangul i romanizace. V češtině se užívá k obecně používanému přepisu transkripce. Český systém vychází z mezinárodně uznávaného McCune-Reischauerově systému. Protože český jazyk disponuje mnoha grafémy, ale anglický jazyk nikoliv, byly kvůli snazší výslovnosti McCune-Reischauerovy přepisy některých znaků pozměněny. (koreacz, 2004)

Příklad těchto změn je uveden v následující tabulce.

Tabulka 2 – Transkripce hangulu

Hangul	McCune-Reichschauer	Česká transkripce
ㅈ	T'	TCH
ㅊ	YA	JA
ㅌ	WI	Ü

Zdroj: (koreacz, 2004)

Rodové jméno je od křestního odděleno mezerou. Slabiky křestního jména jsou odděleny spojovníkem. Tudíž např. jméno 김중대 se přepisuje jako Kim Čong-De. Pro laiky nastává problém při konfrontaci s romanizací anglickou, kde toto jméno může mít podobu např. Kim Jong-dae. Je třeba si uvědomit, že neexistuje právní norma, která tyto přepisy upravuje a výše zmíněná pravidla jsou pouhá doporučení. (Bartůšek, 2011)

3. Teoretická východiska

3.1. Literární rešerše

Pro vytvoření obrazu korejské společnosti a rodin z pohledu českých autorů a autorek jsou zásadní publikace: *Dokonale utajená Korea* od Jiřího Janoše (Janoš, 1997) a *Korejčům se v Koreji nevyhneme* od Miriam Löwensteinové (Löwensteinová, 2010). Oba autoři vycházejí především ze svých vlastních zkušeností z pobytu v Korejské republice. Rozebírají rodiny, manželství, rozvody, svátky i zvláštnosti a historické okolnosti korejské kultury.

Sociokulturním aspektům v korejské historii se věnuje kniha *A History of Korea: From Antiquity to the Present*. Autor Michael J. Seth se zmiňuje o rodinách v každé kapitole jednotlivých říší. Nejvíce věnuje pozornost rodinám v období Čoson, konkrétně v kapitole Choseon Society v podkapitole Family. Vysvětluje historické sociokulturní změny korejské rodiny. Uvádí vlivy Číny i náboženství na konkrétních případech. Uvádí, jaká byla v rodině hierarchie a co měli její jednotliví členové za možnosti i povinnosti. (Seth, 2010)

Korejskou společností a rodinou se zabývá Mary E. Connor v kapitole Society v knize *The Koreas*. Autorka vychází z historického dělení Koreje. Kapitoly rozděluje historickými mezníky důležitých pro korejskou historii. V každé kapitole popisuje situaci rodin, průběh svatby, rozvody a postavení ženy ve společnosti. Uvádí změny ovlivňující nižší a vyšší třídu. V kapitole Holidays autorka vyobrazuje postupně jednotlivé svátky od začátku do konce roku. Vypisuje, který den se svátky slaví, proč se slaví, a jaké zvyklosti se se svátky pojí. Nezapomíná ani na komparaci situací obou Korejí. Popisuje tedy rodiny i svátky jak v Korejské republice, tak v Korejské lidově demokratické republice. (Connor, 2009)

Sňatkům v Koreji se věnuje Laurel Kendall v knize *Getting Married in Korea: Of Gender, Morality, and Modernity*. Americká antropoložka se zúčastnila první korejské svatby v roce 1970. Kniha vychází z autorčina výzkumu korejských svateb. V díle jsou popsány obřady mnoha párů, které se jejího výzkumu zúčastnily. Popisy obřadů jsou doplněny zážitky autorky, rozhovory se zúčastněnými i fotografiemi z jednotlivých svateb. (Kendall, 1996)

Peter Jackson, Gerard Sullivan se v kapitole Mapping the Vicissitudes of Homosexual Identities in South Korea v knize *Gay and Lesbian Asia: Culture, Identity, Community* analyzují stav a přístup korejské společnosti ke gayům a lesbičkám. Rozebírají, jak moderní

korejská společnost změnila svůj pohled na homosexuály, jak se k homosexualitě vyjadřuje korejská vláda, starší i mladší generace. Zabývají se hlavně současnou situací homosexuálů v Jižní Koreji. (Sullivan, Jackson, 2013)

3.2. Historie korejských rodin

První lidé obývali Korejský poloostrov asi před 400 až 700 tisíci lety. Mýtický příběh Samguk Jusa vypráví o založení prvního korejského království Kočoson (v překladu Starý Čoson), které se datuje do 12. století př. n. l. (Eckert a kol., 2009)

V 1. století před naším letopočtem v období říší Pjuo, Kogurjo a Činguk se rodiny nejčastěji věnovaly zemědělství, chovu skotu nebo rybolovu. Situace ženy v rámci rodiny i mimo ni nebyla nijak příznivá. Korejská společnost se od svých počátků vyznačovala patriarchální tendencí a polygynií. Například největšími zločiny té doby bylo: vražda, ublížení na těle, krádež, nevěra manželky a žárlivost manželky. To jasně vypovídá o pohledu na ženy v tehdejší společnosti. Trestání těchto prohřešků se přisuzuje snaze zachování právě patriarchální orientace společnosti. (Connor, 2009)

3.2.1. Tři království

Tři království: Kogurjo, Päkče a Silla fungovaly na Korejském poloostrově od roku 57 př. n. l. do roku 668 n. l. Kogurjo zaujímal největší část území a daleko menší království Päkče a Silla uzavíraly koalice a společně s čínskými státy se snažily moc Kogurja omezit. (Eckert a kol., 2009)

V Sille se objevil tzv. systém kostí, který řešil rozdělování výsad na základě pokrevní linie v aristokratické společnosti. Existovalo dvojí rozdělení: „svatá kost“ (songgol) a „pravá (opravdová) kost“ (čingol), členové „svaté kosti“ byli ti z rodu Kim, kteří se mohli stát králem/královnou. Členové „pravé kosti“ byli ostatní příslušníci královského rodu. Zbytek společnosti byl dělen na 6 stupňů, kdy 6. stupeň byl hierarchicky hned pod „pravou kostí“. (Eckert, 1991)

V království Silla měly ženy v rodině mnohem lepší postavení než v ostatních dvou říších. Hlavou rodiny byl manžel, ale pokud zemřel, mohla se stát hlavou rodiny i vdova. Jak bylo zmíněno výše, společenský status byl určován na základě pokrevnosti, z toho důvodu

manželství, které rodinou nebylo schváleno, bylo nepřijatelné. Partnery pro své děti tedy často vybírali rodiče a měli právo manželství zamítnout. Obrovskou změnou pro korejské rodiny byl buddhismus, který se do Koreje dostal ve 4. století. Buddhismem si přilepšily ženy. Jelikož toto náboženství nahlíží na obě pohlaví stejně, umožňovalo se ženám např. volit si svého manželského partnera. Samozřejmě tato možnost byla spíše privilegiem poddaných než členů vyšších tříd, kteří by tak mohli poškodit sociální status celé rodiny. (Yang, 2006)

Dohodnuté sňatky doprovázely v každém království jiné rituály a zvyklosti. V Kogurju se usilovalo sňatky o jakousi alianci dvou rodů, zatímco v Sille byla snaha soustředit moc do jednoho rodu a upevnit ho (což samozřejmě souvisí se systémem kostí), sňatky mimo klan byly v Sille vzácností. (Connor, 2009)

V Kogurju bylo zvykem, že nevěsta zůstávala až do svatby u rodičů, ženich ji chodil každý večer (s povolením rodičů nevěsty) navštěvovat. Novomanželé žili v domě postaveném na pozemku rodičů manželky do té doby, než manželka zplodila syna. Poté se rodina odstěhovala a žila s klanem manžela. V chudých rodinách se stávalo, že dívku odvedli do domu budoucího ženicha, kde zůstávala až do věku, kdy se mohla vdát. Pak se vrátila do domu rodičů, dokud ženich nezaplatil rodičům ženy, aby si ji mohl vzít zpátky. (Savada, Shaw, 1990)

Až do konce Tří království se nahlíželo po uzavření manželství na muže a ženu jako na sobě si rovnocenné partnery. I po smrti bylo zvykem muže i ženu spolu pohřbít. (Connor, 2009)

Po válkách Tří království, kdy Silla získala území Korejského poloostrova, nastalo období tzv. Sjednocené (Spojené) Sily, to se datuje od roku 668 do roku 935 n. l., kdy se král Kjongsun vzdal Korju. Konfucianismus se na poloostrov dostává již během Tří království, ale do sociální a politické sféry pronikl až v 7. století. (Eckert a kol., 2009)

Konfuciovo učení mluví o nadřazenosti mužů nad ženami. Tyto myšlenky velmi změnily tehdejší společnost. Rodinu vede muž, a žena musí během života poslouchat nejdříve svého otce, pak manžela, a po smrti manžela dospělého syna. (Connor, 2009)

3.2.2. Korjo

Korjo (918–1392 n. l.) bylo dobou dalších změn pro hierarchii v rodině. Žena měla skoro stejná práva jako muž např. mohla dědit po manželovi i synovi. V Korju existovala přísná pravidla, co se týká manželství. V Sille bylo důležité uzavřít manželství s někým ze stejného klanu, v Korju manželství v rámci jednoho klanu bylo naopak zakázané. Byl přísný zákaz vzít si svého pokrevně příbuzného, a naopak nakázáno vstoupit do manželství s někým mimo klan, ale ze stejné sociální třídy. (Eckert, 1991)

Svatba byla často problémem pro chudé rodiny. Od rodiny nevěsty se očekávalo věno. Počítalo se, že svatbu zaplatí a nevěsta vstoupí do domácnosti s výbavou a ošacením. Chudé rodiny tento zvyk řešily tím, že dceru poslaly do kláštera. Mnoho žen zemřelo neprovdaných právě kvůli tomu, že si jejich rodiny věno nemohly dovolit. (Seth, 2010)

Muž byl dominantní v záležitostech týkajících se styku s veřejností (vydělávání peněz pro rodinu, placení daní), matka se starala o finance domácnosti a výchovu dětí. Byla zodpovědná za naučení dcery dobrým mravům, šití, vaření a domácím pracím. Uznání se jí dostalo, když se její muž stal úspěšným, nebo když její syn složil velice váženou státní zkoušku. Když byla žena manželovi nevěrná, zapsala se do veřejných seznamů a znemožnila tak svým synům pracovat pro vládu. (Savada, Shaw, 1990)

3.2.3. Čoson

Dalším důležitým momentem je dynastie Čoson, která vládla 518 let, od roku 1392 do roku 1910. Tuto dynastii založil král I Song-kje. Prosazoval směr neokonfucianismus, který velmi ovlivnil tehdejší společnost. V období Čoson vzniklo za vlády krále Sedžonga korejské písmo hangul. Dílo, které také ovlivnilo společnost, Obrazy dobrého chování při zachování tří základních morálních principů (Samgang hängsil) pojednává o loajálnosti, vztazích mezi vládcem a poddaným, mužem a ženou i mezi synem a otcem. Toto dílo mělo upevnit morálku dle konfuciánského vlivu. (Eckert a kol., 2009)

Do prosperující Koreje v roce 1592 vnikla japonská invaze. Válka s Japonskem nazývaná také Imidžskou válkou, kterou Korejci oficiálně vyhráli, ale následný vpád Mandžůů zanechal toto území vyprahlé a zdevastované. Během tohoto období se západ snažil rozšířit svůj vliv a bylo posláno mnoho misionářů, aby šířili křesťanství. To královský dvůr

nepřijímal zrovna s nadšením a mnoho misionářů společně s obyvateli, kteří chtěli na křesťanství konvertovat, bylo popraveno. Velkým šokem bylo i obsazení Pekingu v roce 1860 a Korea odmítala jakékoliv navazování kontaktů se západními mocnostmi. V roce 1884 nastalo povstání rolníků proti feudální vládě, na to zareagovala Čína a Japonsko a na poloostrov poslali své vojáky. Číňané po ukončení konfliktu zemi opustili, naopak Japonci na území zůstali. Pro zdůraznění korejské nezávislosti se v roce 1897 král Kodžong prohlásil císařem. (Eckert a kol., 2009)

To, co ovlivňuje Korejce dodnes, je rodokmen mundžung (문중). Do rodokmenu se počítali jenom příslušníci rodiny, kteří byli v přímé linii nejstaršího syna nebo jiného nejbližšího příbuzného (muže), který do rodokmenu patřil. Stalo se zvykem rodokmeny zapisovat do kronik narození, úmrtí i oddacích. Mnoho Korejců dokáže tedy vypátrat své předky až do 15. století. Zrádci a lidé odsouzení ze spáchání zločinů byli zpětně z rodokmenů vyškrtnuti. (Connor, 2009)

Manželství v Čosonu bylo charakteristické silnou exogamií a výběrem partnerů, který ještě více ovlivňoval společenský status jedince. Vzít si někoho ze stejného rodokmenu bylo zakázáno, i přes to, že v jediném rodokmenu byly zaznamenány až statisíce osob. Zákaz manželství v rámci klanu se objevoval v korejské společnosti i o staletí dříve. Během Čosonu se ale tento zákaz stal přísnějším (jeho porušení se trestalo i pověšením nebo useknutím hlavy) a byl uveden i ve státních zákonech. Další zákon ovlivňující rodiny byl vydán v roce 1471, určoval minimální věkovou hranici pro uzavření sňatku. Hranice byla 15 let pro chlapce a 14 let pro dívky. Muži se typicky ženili do 30. roku života, ženy do 20. roku života. Věkový rozdíl mezi mužem a ženou býval značný. (Seth, 2010)

Neokonfucianismus ovlivňoval i samotné svatby. Dříve bylo zvykem mít svatbu v domě nevěsty, ale neokonfuciánské učení určovalo, že svatba má probíhat v domě ženicha. Úředníci a učenci hledali rovnováhu mezi tradičním korejským zvykem (kuksok) a neokonfuciánskými praktikami. Rozhodli se o rozdělení obřadu, při němž se v každém domě odehraje pouze jedna část. (Lee, Kim, 2016)

Jak již bylo zmíněno výše, v počátcích dynastie Čoson si byli partneři sobě více rovni než v pozdějším Čosonu. V pozdějším Čosonu se ženy po svatbě musely přestěhovat do domu manžela, kde zaujímaly nejnižší pozici v domě. Tchýně i švagrové často ženu tyranizovaly,

dokud neporodila syna. Tím se jí dostalo uznání. V této době mluvíme o tzv. ženách beze jména, jelikož byly oslovovány jako “-ho manželka” nebo “-ho matka”. (Savada, Shaw, 1990)

Manželé si povětšinou nebyli přespříliš blízcí, na takový vztah se odkazuje korejské přísloví “přes den cizinci, v noci milenci”. Podle neokonfuciánského hnutí ženy přicházely do rodiny manžela za účelem zplození mužských potomků. Pro muže bylo přijatelné mít více manželek, aby se zvýšila pravděpodobnost narození chlapce a pokračování rodu. Častým řešením v rodinách, kde se rodily pouze dcery, byla adopce chlapců z jiné rodiny stejného rodu (tím se do budoucnosti nekomplikoval zákaz sňatku v rámci jednoho rodu). (Seth, 2010)

Rozvod byl přípustný pouze z iniciativy muže se souhlasem jeho rodičů nebo z jednoho ze sedmi podle Konfucia uznávaných důvodů: žena byla neposlušná vůči manželovým rodičům, neporodila žádného syna, byla svému muži nevěrná, žárlila, byla nemocná, pomlouvala nebo kradla. (Savada, Shaw, 1990)

Vdova musela až do konce života žít v celibátu, vdovců se toto pravidlo netýkalo. Existovaly i výjimky, chudé rodiny občas provdaly svojí ovdovělou dceru znovu za muže, který neměl jinou šanci na uzavření sňatku. Na vdovy byl vyvíjen velký nátlak, jelikož byly pro rodinu finanční přítěží. Mnoho vdov se tedy rozhodlo raději ukončit svůj život než být svojí rodině na obtíž. (Eckert, 1991)

Mezi lety 1894–1896 probíhaly na území Koreje Kabo reformy, ty mimo jiné povolují vdovám se znovu vdát. (Eckert a kol., 2009)

3.2.4. Japonské císařství na území Korejského poloostrova

Od roku 1910 až do konce 2. světové války byla Korea součástí Japonského císařství. Japonsko se snažilo zreformovat korejský vzdělávací systém, aby bylo vzdělání poskytnuté zdarma. Japonské školy vyučovaly hlavně za účelem vychovat “správného občana”. Otevíralo se více škol pro dívky, těm byl přednášen pouhý zlomek základního učiva, co chlapcům, ale primární cíl dívčích škol byl dost obdobný, a to vychovat “správnou matku”, “správnou dceru”. (Connor, 2009)

V roce 1940 si 80 % Korejců změnilo jméno na japonské, údajně, aby se vyhnuli diskriminaci a zvýšili svoje šance na kariérní úspěch. Ti, co změnu jmen odmítli, mohli mít problémy s přijetím do školy, získáváním potravin nebo prací ve státní sféře. (Eckert, 1991)

Korejci dodnes berou japonskou nadvládu jako potupu. Jedním z důvodů je to, že Japonské císařství využívalo Koreu jako zdroj surovin a potravin, pracovní sílu nebo tzv. Comfort Corps nebo Comfort Women, kdy byly korejské ženy posílány na frontu japonským vojákům pro rozveselení a zlepšení morálky. Odhaduje se, že mezi lety 1930–1945, bylo takto zneužito až 200 000 dívek. (Connor, 2009)

3.2.5. Korejská lidově demokratická republika a Korejská republika

Po skončení 2. světové války bylo rozhodnuto, že Korea bude rozdělena 38. rovnoběžkou. V roce 1948 byla vyhlášena 1. Korejská republika (podporována USA) a komunistická Korejská lidově demokratická republika (podporována SSSR). V roce 1950 napadla Korejská lidově demokratická republika (KILDR) Korejskou republiku a snažila se ujmout moci nad celým Korejským poloostrovem. Válka skončila v roce 1953. Nynější hranice států je velmi blízko právě 38. rovnoběžky, která byla hranicí před válkou. (Eckert a kol., 2009)

Na Jihu bylo zjištěno přes 1 300 000 lidských obětí. Co se týče Severu, data nejsou jasná, ale odhaduje se, že o život přišlo kolem 1 500 000 lidí. (Chinnery, 2003)

Mnoho rodin bylo rozděleno samotnou válkou, natož po vytvoření demilitarizované zóny (zkráceně DMZ). Jedná se o zeď s ostatními dráty hlídanou vojáky z obou stran. Je takřka nemožné se dostat z jedné strany na druhou.

Některé rodiny i v dnešní době netuší, co se stalo s jejich příbuznými nebo jestli jsou vůbec naživu. Na setkání rodin se obě Koreje domluvily poprvé v roce 2014. Do programu se přihlásily tisíce rodin, ale vybráno jich bylo jenom 84. Kritériem bylo hlavně rodinné postavení, a zdali jsou příbuzní na druhé straně naživu. Jihokorejci mohli svým příbuzným dát drobné dary, jako léky nebo oblečení, ale obě strany měly přísně zakázáno rozebírat životní úroveň nebo politiku daných států. Scházet se mohli během šesti dvouhodinových sezení. Po jejich skončení byli znovu odtrženi a museli se vrátit na území svého státu. Další takové setkání proběhlo v roce 2015. Toho se zúčastnilo přibližně 300 lidí. (Choe, 2015)

V současné době vztahy mezi severní a jižní částí poloostrova jsou světem sledovány hlavně v reakci na XXIII. zimní olympijské hry. Jsou to již druhé olympijské hry pořádané Korejskou republikou. První hry v Jižní Koreji byly XXIV. letní olympijské hry v roce 1988, kterých se sportovci KLDŘ z politických důvodů nezúčastnili. Olympiáda v roce 2018 byla revoluční jak v účasti severokorejských sportovců (doprovázenými roztleskávačkami, které vzbudily zájem veřejnosti), ale i návštěvou sestry severokorejského vůdce Kim Čong-una Kim Jo-čong. Bylo to úplně poprvé, co někdo ze severokorejské vládnoucí rodiny navštívil Jižní Koreu od konce korejské války. (Pektusan)

I přes tyto události se ale v nejbližších letech spojení obou Korejí neočekává. Ale mluví se o dalším možném setkání rodin.

4. Vlastní práce

Druhá část bakalářské práce se zabývá vlastním výzkumem primárně založeným na odpovědích respondentů z Jižní Koreje. Všechny otázky byly položeny s ohledem na výzkumnou otázku a podotázky. Všichni oslovení Jihokorejci se narodili a celý život (nebo převážnou část života) žili na území Korejské republiky. K zodpovězení výzkumné otázky severokorejských rodin byla použita sekundární data převážně z rozhovorů utečenců pro různá média. Ač bylo dokázáno, že někteří utečenci své odpovědi často pozměňují¹, podle expertky na korejskou kulturu Miriam Löwensteinové kvůli specifické situaci² v KLR nezbývá, než tato data použít jako výchozí.

4.1. Počet členů v rodině

Korejská společnost byla, i je, patriarchální. Hlavou rodiny je její nejstarší mužský člen. Ten se stará převážně o finanční chod domácnosti. Žena je celý život podřízena nějakému muži. V mládí svému otci, po svatbě manželovi a po smrti manžela synovi. V dnešní době se hierarchie v rodině začíná měnit. Ženy získávají lepší sociální postavení kvůli západním vlivům a zodpovědnosti vychovat děti a řádně je připravit ke studiu. (Savada, Shaw, 1990) Stále ale nelze mluvit o genderové vyváženosti. Podle Miriam Löwensteinové korejští muži stále preferují, aby byl muž hierarchicky postavený nad ženou ve všech sférách (jak v osobní, tak např. pracovní).

4.1.1. Jižní Korea

V dotazníku byla položena otázka „Kolik členů má vaše rodina?“. Nejvíce odpovědí (74 %) bylo: 3–5 osob (rodiče + sourozenci). Pět respondentů uvedlo jako svoji rodinu 3 osoby. Nejpočetnější odpověď: 4 osoby uvedlo dvacet pět respondentů. Devět respondentů považuje za svoji rodinu 5 osob. Zbytek odpovědí jsou jednotlivě malé fragmenty, které při

---

¹ Nejznámější případ je z knihy Blaine Hardena *Útěk z tábora 14*, kdy uprchlík Sin In-gun lhal o věku, kdy ho poprvé mučili nebo o číslu tábora, ve kterém pobýval. (Harden, 2013)

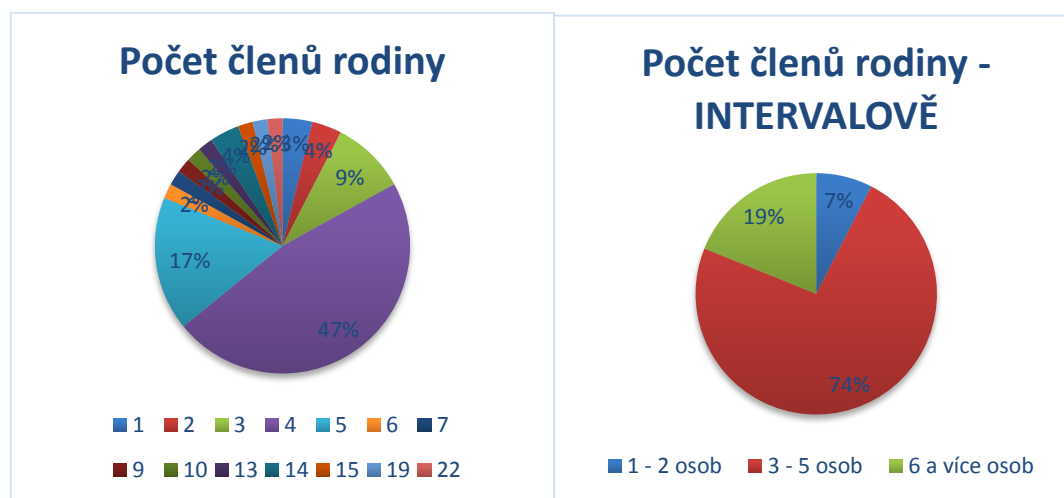
² Kvůli politické situaci KLR jsou její oficiální dokumenty cenzurovány nebo se vůbec nepublikují (např. poslední sčítání lidu je z roku 2008 a některá data po sečtení numericky nevycházejí). (Central Bureau of Statistics)

spojení do intervalů ukázaly výsledky: 6 a více osob v rodině odpovědělo 19 % respondentů (celkem 10) a 1–2 osoby v rodině 7 % respondentů (celkem 4). 2 osoby v rodině uvedli dva respondenti (jsou rozvedení, jako svoji rodinu považují sebe a svého potomka). Ti, kteří uvedli jenom sebe, dále doplnili, že jsou nezadaní a nemají žádné potomky.

Graf 1 – Počet členů rodiny

Graf 2 – Počet členů rodiny – Intervalově

Zdroj: Vlastní zpracování

Výsledky se liší v ohledu na věk. Respondenti narození do roku 1981 v polovině případů uvedli, že považují jako svoji rodinu 6 osob a více. Nejvyšší zjištěná hodnota byla zaznamenána u muže narozeného v roce 1972 ze Soulu, který uvedl 22 osob v rodině. U zbylých 41 respondentů, narozených v roce 1983 a mladších, se odpověď 6 osob a více objevila už jen 4×.

Tento poznatek koresponduje s teorií, že mladí Korejci se již neztotožňují s konfuciánskými tradicemi a soustředí se více na nukleární rodinu.

4.1.2. Severní Korea

O situaci běžných severokorejských rodin není příliš informací. Dle oficiálních stránek Asociace přátel KLCDR (Korean Friendship Association (KFA), 2011)¹ je severokorejská rodina založena na základech úcty k předkům a rovnoprávnosti muže a ženy. Jako jeden z uvedených příkladů snahy KLCDR o zrovnoprávnění a vyzdvižení důležitosti žen je např. Den matek, kdy jsou předány tituly matkám, které odrodily mnoho dětí.

Na rozdíly mezi rodinami Severní a Jižní Koreje poukazuje například Jihokorejec Sung-ho (muž 53 let, Suwon): „*Korejská válka velmi změnila rodinu. Narušila některé konfuciánské tradice, například v Jižní Koreji zmírnila formálnost mezi členy rodiny. Myslím, že v Severní tato formálnost přetrvává*“. Slečna Ju-na (žena 28 let, Pusan) říká: „*Myslím, že v Severní Koreji si zachovávají více tradičních rodinných hodnot, protože nepřichází do styku s okolními kulturami jako my.*“

O rodinách se zmínil i Lukáš Vrobel ze společnosti přátel KLCDR: „*Partnerské vztahy a výchova dětí jsou k KLCDR chápány velmi vážně a pevně v souladu se socialistickou morálkou a do značné míry i s národní tradicí.*“

4.2. Slavení svátků

K rodinnému životu patří mnoho oslav a obřadů. Mezi nejdůležitější svátky v Koreji patří Sollal (설날, korejský lunární nový rok) a Čchusok (추석, označován jako korejský Den díkůvzdání). Sollal se slaví 1. den 1. měsíce nového lunárního kalendáře. Nejstarší zmínky o slavení svátku Sollal v Koreji jsou již z 3. st. n. l. Tradičně by Korejci měli jet do svého rodného města, poklonit se předkům a jíst polévku s knedlíčky z rýžové mouky.

Čchusok se slaví 15. den 8. měsíce lunárního kalendáře. Jeho počátky lze nalézt v království Silla. Sollal i Čchusok se slaví v Jižní i Severní Koreji, leč jejich průběh má odlišnosti. V Jižní Koreji se schází rodina a má společnou hostinu. V Severní Koreji jde spíše o návštěvu hrobu předků.

---

¹ Web <http://www.korea-dpr.com> má oficiální podporu KLCDR (Korean Friendship Association (KFA), 2011).

4.2.1. Jižní Korea

Respondentům byla položena otázka: „Jaké události/svátky s rodinou slavíte? A jak tyto oslavy vypadají?“

Nejčastěji se v odpovědích objevovalo slavení lunárního nového roku a svátku Čchusok. Žádný z respondentů nezmínil jedno bez druhého. Odpovědělo tak 40 Korejců z 53 dotázaných (73 %). Slavení narozenin zmínila víc jak polovina (celkem 28 lidí, 52 %). Slavení lunárního roku, Čchusoku i narozenin se objevilo u 20 respondentů (38 %). Další odpovědi byly cestování (objevilo se celkem 2×), výročí svatby (3×), Vánoce (3×), Den rodičů (3×), výročí úmrtí (1×).

Graf 3 – Slavené svátky v rodině

Zdroj: Vlastní zpracování

Slavení svátků v Koreji shrnuje respondent Či-song (muž 32 let, Kwangdžu): „*Slavíme lunární nový rok a Korejské díkyvdání. Tyto dva svátky jsou v Koreji nejdůležitější. Setkáme se se všemi našimi příbuznými, uděláme tradiční jídlo a snažíme si vše užít.*“ Ki-bum (muž 28 let, Seoul) uvádí i negativní pohled na slavení svátků, poukazuje na tradiční postavení ženy v rodině: „*Slavíme Sollal, Čchusok, narozeniny a Vánoce. První dva svátky doprovází pár absurdností. Měli byste je trávit se svými příbuznými, ale ženy by měly být s příbuznými*

svých mužů a nikdy naopak. Také jenom ženy mohou připravovat slavnostní jídlo, při jehož vaření jsou často sekýrovány svými tchýněmi.“

Někteří respondenti zmiňují, že i slavení Sollalu a Čchusoku se mění. V dnešní době často rodiny neprovozují tradiční zvyky spojené s těmito svátky, ale sednou si spolu a dají si dobré jídlo. Onen modernější způsob byl velmi často u respondentů zmiňován jako ten, který provozují. Min-sok (muž 27 let, Ilsan): *„Dřív jsme jezdili k rodině mého otce. Ted' většinou zůstáváme doma, uděláme si tradiční jídlo a koukáme se na televizi.“*

Ti, kteří se spoléhají na zachování tradic, například řekli: Džong-hjon (muž 25 let, Suwon) *„Sejdeme se s příbuznými, mluvíme, vykonáme obřad, dáme si tradiční jídlo a jdeme očistit dědečkův hrob.“*, Ju-na (žena 28 let, Pusan) *„Všichni se sejdeme v domě, kde žije nejstarší syn z celé rodiny. Připravíme jídlo a obřad našim předkům, poté hrajeme tradiční hru jut.“*

Z výsledků odpovědí lze říci, že valně většině Korejců stále záleží na tradičních svátcích, ale někteří si mění jejich formu. Jiní si naopak všechny zvyklosti se svátky spojené zachovávají. Méně odpovědí slavení Vánoc odpovídá historickým okolnostem, kdy křesťanství nemá v Koreji dlouhodobou tradici, a tedy ani křesťanské svátky nejsou praktikovány lidmi mimo křesťanskou komunitu (jako např. v Česku, kdy Vánoce slaví i ateisté). Nevěřící Korejci si tak o Vánocích můžou předat symbolické dárky, ale nevěnují Vánocům přespříliš pozornosti. Jinou pozici má právě Čchusok a Sollal, které bývají slaveni i lidmi bez vyznání.

4.2.2. Severní Korea

Nejdůležitějším svátkem v KLRD je Den slunce neboli narození zakladatele Kim Ir-sena. Den slunce vychází na 15. dubna. Dále se slaví narození dalšího vůdce z dynastie Kimů: Kim Čong-ila – Den zářící hvězdy 16. února. Jsou pořádány i oslavy k založení Korejské strany práce (10. října) nebo založení republiky (9. září). Většina oslav je doprovázena obrovskými vojenskými přehlídkami. (Connor, 2009) Oslava narozenin současného vůdce KLRD Kim Čong-una zatím státním svátkem není. Na důvodu se experti nemohou shodnout. Podle webu Business Insider by za to mohla příliš velká zima v době Kim Čong-unových narozenin (8. ledna), vysoká finanční zátěž pro stát nebo nedostatečně velký kult osobnosti Kim Čong-una. (Ma, 2018)

Sollal a Čchusok byl zakazován až do půlky 80. let. KLTR je nepovolovala kvůli údajně čínskému původu svátků. Po roce 1989, kdy se konal Světový festival mládeže a studentstva v Pchjongjangu, KLTR svoji politiku vůči těmto svátkům změnila, a naopak je začala oslavovat jako původně korejské. (Yang, 2006)

Oba svátky nedoprovázejí žádné státní veřejné oslavy. Většina obyvatel nemůže ani navštívit své příbuzné kvůli nedostatku cestovních povolení a špatné dopravě. U vyšších společenských tříd se rozmohl trend vykládání budoucnosti. Věštcí a věštkyně se odkazují na staré předky, na kterých závisí osud jejich potomků. Proto bohatí Severokorejci často využívají těchto dvou svátků a jezdí k hrobům svých zemřelých zakopat symbolické částky peněz, aby si je udobřili a měli v životě štěstí. (Hwee, 2008)

4.3. Upřednostňovaný sňatek

Dnes jsou v Jižní Koreji velmi časté svatební obřady dva. Nejdříve obřad v západním stylu, kam se pozve obrovské množství lidí (příbuzní, kolegové z práce, přátelé). Nevěsta má bílé šaty a muž oblek. Pak se pár převlékne do tradičního oblečení a začne obřad tradiční za účasti rodiny a blízkých přátel. Tradiční svatba je ceremoniál s mnoha zvyky. V současné době nevěsta během tradičního obřadu sedí v hanboku a nalévá postupně hostům čaj. Sňatek mezi partnery stejného pohlaví není právně uznáván. (Kendall, 1996)

Obrázek 1 – Tradiční svatební obřad

Zdroj: (Mora, 2005)

V Severní Koreji je nejčastější obřad jeden, který bude popsán v další části práce.

4.3.1. Jižní Korea

Respondentům byly ohledně svatby položeny následující otázky: „Jak byste popsal/ a korejskou svatbu? Chtěli byste, aby takto Vaše svatba vypadala? /Vypadala tak Vaše svatba? Kolik plánujete pozvat hostů? /Kolik jste pozval/a hostů?“

Oslovení Korejci ohledně počtu hostů odpovídali různě, odpovědi do 100 pozvaných hostů se objevila u 25 respondentů (odpovědělo tak 47 % oslovených), do 200 pozvaných hostů u 15 respondentů (28 %), do 500 pozvaných hostů (včetně) u 5 respondentů (9 %). 2 oslovení Korejci se nechtějí vdát/ženit (4 %) a 6 oslovených o tom zatím nepřemýšlelo (11 %). Konkrétní odpovědi jsou uvedené v grafu níže.

Graf 4 – Počet hostů na svatbě

Zdroj: Vlastní zpracování

Respondenti průběh typických korejských svateb popisovali obdobně. Odpovědi se lišily v tom, jak by svoji svatbu chtěli respondenti osobně (v případě, že již provdaní byli, popisovali, jakou svatbu měli). Někteří chtějí dodržovat trend poslední doby, a to mít dva obřady (jeden za účasti až stovek hostů a druhý pro rodinu). Takovou svatbu chce mít např. Min-sok (muž 27 let, Tedžon): „*Libí se mi mít nejdříve západní a pak tradiční svatbu. Máme šanci zažít moderní svatbu a neztrácet naše tradice.*“ Jiní chtějí jen malý obřad pro své nejbližší. Například dotazovaný Če-won (muž 24 let, Pusan): „*Nejčastěji mají korejské*

svatby 2 různé ceremoniály. Jeden západní a druhý korejský. Západní je pro mnoho lidí, tradiční jen pro blízkou rodinu. Já bych chtěl menší svatbu za účasti 30 osob.“

Odpůrci korejské svatby uváděli posedlost lidí při svatbách penězi nebo nemožnost si vybrat hosty na vlastní svatbě. Odpůrcem tradiční svatby je Ju-bin (žena 26 let, Soul): *„Nechci mít korejskou svatbu. Smysl svatby se v mnohém změnil. Je zvykem dávat novomanželům peníze. Lidé jdou na svatby a přemýšlí jenom o penězích. Dávají páru tolik, kolik dali oni jim. Chtěla bych se jen sejit s přáteli a rodinou.“* Velký počet hostů se může zdát zarážející, možný důvod navrhla Ju-na (žena 28 let, Pusan): *„Svatba záleží na rozpočtu. Myslím si, že se lidé snaží pozvat co nejvíce lidí. Svatba vás stojí hodně peněz a hosté musí nějaké peníze páru věnovat. Lidé zvou co nejvíce lidí, aby se jim peníze za svatbu vrátily.“* Právě onen problém s výběrem hostů uvedl odpůrce korejské tradiční svatby Ki-bum (muž 28 let, Soul): *„Při svatbách zveme co nejvíce známých. Konají se v obrovských místnostech, kde je pro hosty připraveno jídlo. Hosté musí dát novomanželům peníze, novomanželé zase musí pozvat své kolegy z práce, ať už je mají v oblibě nebo ne. Nikdy bych takovou zbytečnou svatbu nechtěl. Chci pozvat jen svoji rodinu a nejlepší přátele.“*

Z uvedených poznatků vyplývá, že nynější svatby jsou pro Korejce záležitostí více sociálního statusu a peněz než rodiny. Musí zvat hosty, které ani na svatbě nechtějí, a naopak na cizí svatbě jsou povinni dát novomanželům peníze. To by ale velká část mladé generace chtěla změnit a svatbu zaměřovat pouze na menší oslavu s rodinou a přáteli.

4.3.2. Severní Korea

Kim Yoo-Sung pro server NK NEWS v roce 2015 napsala článek o severokorejských svatbách, kde uvádí, že severokorejské svatby jsou více tradiční než jihokorejské. Severokorejci mají obřad pouze jeden. Zvou blízké přátele, sousedy a rodinu. Nevěsta nosí tradiční oblečení hanbok a ženich většinou oblek. Oba partneři donesou na obřadní stůlek zabalenou živou slepici a kohouta, k těm později přikládají květiny. Po skončení obřadu pár odnese květiny k soše Kim Ir-sena, aby mu vzdali hold. Na rozdíl od Jihokorejců, líbánky ani svatební hostina nejsou zvykem a očekává se, že novomanželé nastoupí den po obřadu do práce. (Yoo-Sung, 2015)

Obrázek 2 – Severokorejský novomanželský pár

Zdroj: (Shubbuck, 2014)

4.4. Preferovaný počet dětí

V minulých stoletích se výchova dívek a chlapců velmi lišila. Dívky byly vychovávány, aby byly pilné, poslušné a měly se učit domácím pracím. Péči o děti většinou dívenky zvládaly dobře, jelikož ve své rodině pomáhaly svým příbuzným se staráním o jejich potomky. Ženy v rodině rodily, dokud byly plodné. (Löwensteinová, 2010)

V 60. letech 20. století se jihokorejská vláda snažila přesvědčit své občany, aby změnili své priority z rodiny na práci, a mohli tak posílit nízkou ekonomiku. Během 60. a 70. let došlo k velkému poklesu porodnosti a průměrný počet dětí na jeden manželský pár klesl na dvě.

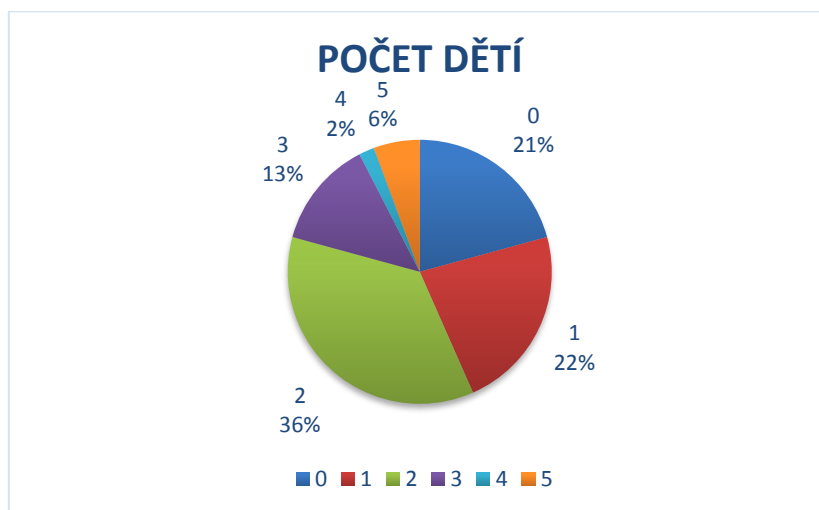

Korejský statistický úřad uvedl fertilitu z roku 2016 1,17 dítěte na 1 ženu. (The Organization of Statistics Korea)

4.4.1. Jižní Korea

V dotazníku na otázku „Kolik byste chtěl/a mít dětí?“ se objevilo celkem 6 možností odpovědí, a to od 0 dětí do 5 dětí. Od nejpočetnější odpovědi po méně početné to byly: 2 děti (36 %), 1 (22 %), žádné (21 %), 3 (13 %), 5 (6 %), 4 (2 %).

Graf 5 – Počet dětí

Zdroj: Vlastní zpracování

Jedenáct odpovědí „žádné dítě“ bylo 9 od žen různého věku. Podle nich je těžké v korejské společnosti vychovávat děti, je to velká finanční zátěž a obrovská oběť pro ženu.

Ju-bin (žena 26 let, Soul): „*Nechci a neplánuji mít žádné dítě. V Koreji je vychovávat děti velmi těžké.*“, dále o se těžkosti porodu zmínila Po-rum (žena 28 let, Soul): „*Rozhodně nechci mít děti. Porod je pro ženu až moc velkou obětí.*“ Jako o oběti mluvil i Džong-hjon (muž 25 let, Suwon): „*Nechci mít děti, maximálně bych uvažoval o jednom. Nechci obětovat dětem svoje mládí.*“

Velký počet odpovědí poukazoval na možné finanční problémy při početí více dětí. K problému financí se vyjádřila i Ju-na (žena 28 let, Pusan): „*Přála bych si mít dvě děti, ale*

v současné době je v Koreji těžké děti vychovávat. Nedostáváme peníze od státu, takže zcela záleží na příjmech páru.“

Naopak odpovědi 5 a 4 děti se vyskytly u mužů i žen různých věkových kategorií. Možnost mít pět dětí by ráda využila nejmladší respondentka dotazníku Ha-ram (17 let, Ŭdžongbu):
„Chtěla bych mít 5 dětí, tolik, kolik budu moct mít!“

Počet dětí v Koreji má velmi klesavou tendenci, před 50 lety byla fertilita přes 4,5 dítěte na ženu. (The Organization of Statistics Korea) Předpoklad, že se fertilita v Koreji bude držet v nízkých hodnotách, potvrdili svými odpověďmi i respondenti.

4.4.2. Severní Korea

Vývoj počtu dětí v severokorejské rodině nelze přesně určit. V této situaci je třeba se spolehnout na trendy vývoje statistik z předchozích let. Podle Population Division of the United Nations Department of Economic and Social Affairs je fertilita od roku 2000 lehce nad 2 dětmi na jednu ženu. Podle stejných výzkumů má tento ukazatel v Jižní Koreji pouze přes 1,2 dětí na jednu ženu. (Population Division of the United Nations Department of Economic and Social Affairs, 2011)

V KLDK od roku 1965 měl ukazatel fertility klesavou tendenci, vyjma 80. let. Po roce 1980 si začala země uvědomovat, že jižní sousedé mají mnohem větší populaci (k roku 1980 měla Severní Korea přibližně 17,5 milionů obyvatel, Jižní Korea přes 38 milionů obyvatel) a začala podněcovat své občany k početí až 6 dětí. Stát zakládal školy a po dobu 77 dnů po porodu poskytoval rodině peníze. (Eberstadt, Banister, 1992)

Stát má i dnes tendence navádět své občany k početí více dětí, ale stále více párů používá antikoncepci. Tu lze koupit ilegálně na černém trhu. Jedna z žen, které se podařilo utéct z KLDK v rozhovoru pro Asian Boss řekla: *„Kondomy se dají sehnat, ale je to nelegální. Pro ženy tady jsou antikoncepční tělíška i kondomy pašovány z Číny. Když dívka dostuduje a má nastoupit do armády, rodiče jí často kupují tato tělíška, protože ženy bývají v armádě a následně v práci znásilňovány, aby s násilníky neotěhotněly.“*

(ASIAN BOSS, 2017)

Ženy dříve vstupovaly do armády dobrovolně, hlavně během hladomoru v 90. letech. Důvodem byly pravidelné přiděly jídla, které se vojákům a vojačkám pravidelně dostávaly (stále ale v nedostačujícím množství).

Od roku 2015 je zavedena povinná vojenská služba i pro ženy. Žena nastupuje do vojenské služby v 17 letech, kde je následně 7 let. (Eberstadt, Banister, 1992)

4.5. Vícegenerační soužití

Historicky bylo vícegenerační soužití v Koreji velmi běžné. V jednom domě žily tři až čtyři generace. Jako jeden z důvodů se uvádí vysoká mortalita dětí, tudíž velká rodina byla něčím záviděníhodným. Co je ale hlavním důvodem, je zvyk přestěhování se partnerů po svatbě k rodičům manžela, aby se manželé mohli starat o rodiče muže ve stáří. V dnešní době vícegenerační soužití upadá. Stále platí, že potomci (největší tlak je kladen na nejstaršího syna) se musí postarat o své staré rodiče. Odložit je do domova důchodců je skandál a znamená pro potomky velkou potupu. Podle Miriam Löwensteinové se ve společnosti objevuje to, že mladí Jihokorejci se starají o své předky právě kvůli obavě ze ztráty svého sociálního statutu. Severokorejci se podle nových výzkumů často snaží svých rodičů co nejdříve zbavit, aby nebyli pro rodinu zátěží a existují i případy, kdy kvůli nedostatku pečovatelských domů vyženou své staré rodiče na ulici. (Ah, 2017)

4.5.1. Jižní Korea

Z 53 Korejců odpovědělo na otázku „Chtěl/a byste žít v jednom domě s více generacemi?“ kladně jen 15. Většinová odpověď byla záporná (34 Korejců), nerozhodnutých je 8 % Korejců (4).

Graf 6 – Vícegenerační soužití

Zdroj: Vlastní zpracování

Zajímavé je porovnání celoplošných dat s daty rozdělenými podle věku, u respondentů narozených do roku 1985 byla odpověď v 58 % kladná. Z 19 respondentů tak odpovědělo 11. U respondentů narozených po roce 1986 byla zaznamenána kladná odpověď pouze v 10 %, jelikož z 29 Korejců takto odpověděli pouze 3.

Zastánci vícegeneračního soužití se v odpovědích víceméně shodují. Poukazovali na možnost učení se od starších generací nebo výhodu při výchově dětí. Například Sung-hun (muž 24 let, Soul): „Kdysi jsem žil se svými prarodiči. Pro děti je vícegenerační soužití skvělé. Od starších se učí dobrým mravům a zároveň se dětem větším počtem lidí v domě dostává i více lásky.“

Odpůrci naopak odpovídali různě. Objevily se odpovědi ohledně nedostatku peněz, možným neshodám mezi generacemi, práci nebo velkým věkovým rozdílem mezi rodiči a prarodiči

(starší generace je více konzervativní). Na možné hádky a problémy narážela Sang-hwa (žena 27 let, Kwangdžu): *„Vícegenerační soužití není pro mě. Konflikty mezi tchýní a snachou jsou velmi časté. Svoji tchýni a tchána bych raději nevidala tak často, aby naše manželství vydrželo co nejdéle.“*

Zajímavý byl poznatek Či-songa (muž 32 let, Kwangdžu), který poukázal na primární účel vícegeneračního soužití (starání se o rodiče manžela ve stáří) a jeho proměny dnešní doby: *„Nechci žít se svými rodiči. Ve staré Koreji se musela rodina přestěhovat do domu muže. To znamenalo, že rodina ženy je méně důležitá. Proto se všichni snažili mít chlapce. Takové tradice už v dnešní době slábnou. Chci se postarat o své rodiče, ale nechci s nimi žít.“*

Důležité je ale zmínit častou odpověď, kdy respondent nechce bydlet s rodiči, ale chce bydlet v jejich blízkosti. Ha-ri (žena, 38 let, Soul): *„Až se vdám, tak chci žít v blízkosti svých rodičů, abych se o ně mohla starat. Už jsou staří a cítím zodpovědnost.“*

Výsledky odpovídají předpokladu, že u mladých Korejců vazba na tuto kulturní tradici slábne, ale zcela se nevytrácí. V dnešní době chtějí žít odděleně, ale mnoho z nich chce nadále bydlet v blízkosti rodiny, aby se o ni mohli v budoucnu postarat. Tím se tradice pouze transformuje v reakci na moderní dobu a západní styl života.

4.5.2. Severní Korea

Podle posledního sčítání lidu oficiálního statistického úřadu KLCDR – CBS z roku 2008 je v Severní Koreji asi 23 milionů obyvatel v 5,8 milionu domácnostech. Z toho 1,8 milionu domácností (5,6 milionu obyvatel) jsou nukleární rodiny, 3,9 milionu rozšířených domácností (definováno jako nukleární rodina + jeden a více příbuzných), tak žije přes 17 milionů lidí a 131 tisíc ostatních domácností (např. domácnosti, ve kterých žije jeden člověk). (Central Bureau of Statistics)

Bohužel z této statistiky nelze určit, zda v oněch rozšířených domácnostech jsou (mimo nukleární rodinu) rodiče jednoho z manželů nebo jiní příbuzní.

Z údajů by se mohlo zdát, že nejvíce domácností žije se svými příbuznými. Experti se ale shodují, že kvůli chudobě, rodiny vyhánějí své rodiče na ulici. Statisticky jsou zapsáni jako členové domácnosti, ale reálně tyto prostory neobývají.

Reportér Seol Song Ah říká: „*Největší konflikt nastává mezi otcem a synem, otec se stává finanční zátěží. Příděly pro staré dostávají jen rodiče státních zaměstnanců a ošetrovatelské domy jsou v hlavním městě.*“

Dodává, že tento zlom nastal hlavně po hladomoru v 90. letech: „*Tradičně by rodiče žili se svým nejstarším synem a jeho manželkou. Starali by se o zahradu a pomáhali s vnoučaty. Při svátcích by naopak od svých vnoučat a dětí dostali jídlo a dárky. V 90. letech přišel hladomor a lidé mají problém postarat se i o sebe a své děti.*“ (Ah, 2017)

Tato data se samozřejmě neshodují s oficiálními informacemi poskytnutými informačními zdroji KLCDR. Oficiální zdroje uvádí, že o občany KLCDR je dobře postaráno v jakémkoli věku. (Korean Friendship Association (KFA), 2011)

4.6. Vnímání homosexuality

Homosexualita je na Korejském poloostrově většinou odsuzována. Starší generace homosexualitu vnímá jako formu dekadence, kterou dávají za vinu západnímu stylu života.

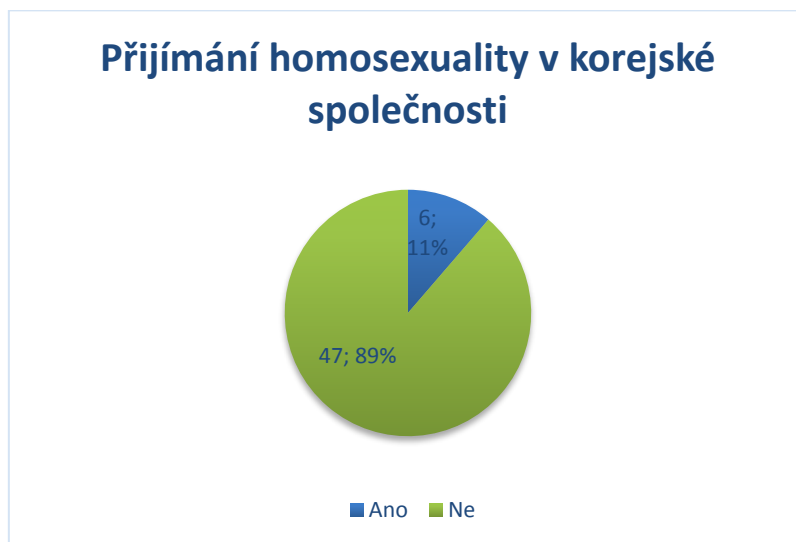
Homosexuálové často svoji orientaci tají, dokonce se i oddají s osobou opačného pohlaví, se kterou pak založí rodinu. Tito lidé v Jižní Koreji pak mohou docházet do barů nebo si přes internet hledají milence, o kterých nikdo neví. V Severní Koreji homosexuálové často svým pocitům nerozumí a neumí si je vysvětlit, o podobných tématech se ve společnosti nemluví.

V Jižní Koreji se od roku 2000 pořádají LGBT pochody v Soulu. V roce 2017 se ho zúčastnilo přibližně 85 000 lidí. Město Tegu mělo svůj první pochod LGBT komunity v roce 2009, Pusan a Kwangdžu v roce 2017. (Corks, 2018)

4.6.1. Jižní Korea

47 Korejců z 53 odpovědělo, že homosexuální orientace není v korejské společnosti přijímána. Jak je vidět v následujícím grafu, jedná se o 89 % odpovědí.

Graf 7 – Přijímání homosexuality v korejské společnosti

Zdroj: Vlastní zpracování

Názor, že v korejské společnosti je homosexualita přijímána, sdělili 2 muži a 4 ženy. Z těchto respondentů bylo 5 narozeno v roce 1991 nebo 1992 v různých městech.

Ju-ri (žena 26 let, Ulsan): „*J sme svobodná země. Jednou za rok má LGBT komunita v Soulu svůj festival.*“

Respondenti často uváděli stále přetrvávající vliv konfucianismu, který homosexuály odsuzoval. Říkají, že převážně starší generace vnímá homosexualitu jako nemoc přenesenou ze západu a spojují si tuto orientaci se známostmi na jednu noc a pohlavními chorobami. Jeden respondent uvádí i neschopnost korejského národa přijmout cokoli jiného (a v minoritní pozici), ať už jde o rasu, pohlaví nebo sexuální orientaci Če-won (muž 24 let, Pusan): „*Homosexualita tu není přijímána, ale nesmíme vinit Korejce. Korejci nemají rádi cizince, LGBT komunity atd., ale nejsme rasisté nebo extremisté. Jenom jsme takové věci historicky nezažili a lidé se bojí všeho nového.*“

V oblasti odpovědí mladších respondentů (narozených po roce 1980) bylo v odpovědích často zmiňováno, že obecně korejská společnost je proti homosexualitě, ale respondent sám proti homosexualitě nemá žádné výhrady. Po-rum (žena 28 let, Soul): „*Nemyslím, že je u nás přijímána. Moji rodiče takové lidi nemají rádi. Mně nevadí.*“ Podobně to vidí i Ha-ram (žena 17 let, Ůdžongbu): „*Doufám, že lidé homosexualitu jednou přijmou. Ale je těžké, aby ji Korejci přijali. Konfucianismus má v Koreji silné kořeny a lidé mají tendenci soudit ostatní na základě stereotypů.*“

Opačné extrémy se objevují u starších respondentů, ti dokonce uvádějí nechutnost párů stejného pohlaví a destrukci rodin. Nejstarší respondent dotazníku Sung-hun (muž 55 let, Tedžon) uvedl nejvíc negativní odpověď: „*Homosexualita ničí komponenty domova. Děti adoptované homosexuály jsou děti normálních lidí. Nakonec, když bude mnoho homosexuálů, budeme dělat děti v továrnách?*“

Z odpovědí vyplývá, že stereotypní názory na homosexuály jsou zakořeněny převážně u starší generace. Mladí lidé jsou k neheterosexuálním orientacím více otevření.

4.6.2. Severní Korea

V ústavě KILDR nejsou o homosexualitě žádné zmínky. Stát homosexuální orientaci veřejně nezakazuje ani nepovoluje. V médiích se o ní mluví jako o kapitalistické dekadenci západu. Celosvětově známý je příběh utečence Jang Yeong-jin, který o homosexualitě neměl ani tušení, a i samotné slovo homosexualita slyšel poprvé v 37 letech. „*Když jsem byl na univerzitě v Pchjongjangu, šel jsem za neurologem, aby mi řekl, proč jsem jiný než ostatní.*“ Džang Jong-džin byl 7 let ženatý. (Hancocks, 2017)

4.7. Korejská jména a příjmení

Korejské jméno se skládá z několika slabik. První slabika je příjmení /jméno rodu (성명 – Songmjong). Jméno vlastní (이름 – Irum). Na rozdíl od Čechů, se Korejci představují nejdříve příjmením a pak křestním jménem. Opačné pořadí není zvykem.

4.7.1. Vlastní jména

Vlastní jména jsou nejčastěji složena ze dvou slabik. Jedna z nich je individuální a druhá byla dříve stejná pro všechny z jedné generace (tedy jednotná i pro bratrance a sestřenice). Na pořadí sdílené slabiky nezáleží, může být na prvním místě i na druhém. Jako příklad lze uvést třeba jména sester, které se zúčastnily dotazníku: Je Ram a Ha Ram (sdílená slabika je na druhém místě) a jména: Ri On a Ri Jin (sdílená slabika je na prvním místě). Dnes je sdílená slabika typická pro sourozence, ne celou generaci. (Löwensteinová, 2010)

Zvláštností jsou jména, která se dávají nasciturum. Tedy ještě nenarozeným dětem v matčině lůně. Tato jména nebo přezdívky se dávají kvůli vysoké mortalitě dětí v minulosti. Tyto přezdívky mají dítěti pomoci přežít. Jedna taková přezdívka může být např. Šťěstí (행복이 – Hengboki)

Multikulturní páry v Koreji většinou řeší situaci s vlastními jmény tak, že děti mají jména dvě, jedno korejské a jedno v jazyce druhého rodiče.

4.7.2. Příjmení

Dle výsledků výzkumu Statistics Korea z roku 2015 jsou nejčastější korejská příjmení: 김 (Kim), 이 (I/Ri – vyslovováno v KLTR), 박 (Pak), 최 (Čchö) a 정 (Čong). První tři zmíněná příjmení má zhruba polovina obyvatelstva. V roce 2015 bylo přitom zaznamenáno 286 korejských příjmení, která se stále používají. (The Organization of Statistics Korea) Tato příjmení jsou spíše chápána jako jméno rodu. Aby se i velké rody rozlišily, každý z nich přísluší určitým klanům.

Například nejpoužívanější příjmení Kim (toto příjmení má 22 % obyvatelstva) má 384 různých linií a patří do různých klanů. Podle těchto klanů se vyvozuje původ rodiny. Klany se většinou určují podle města, odkud daný klan vzešel. Největší je Kimhe Kim, tedy Kimové z města Kimhe. Znamená to tedy, že dva Kimové mezi sebou nemusí být příbuzní,

protože každý má jiný původ. Problém nastává až tehdy, když příslušníci stejného rodu i klanu se chtějí vzít, protože v tento moment jsou bráni jako „jedna krev“ a členové jedné rodiny. To je důležité pro svatební právo, jelikož v Koreji je svatba mezi příbuznými nezákonná. Po svatbě si žena nemění příjmení na příjmení manžela, mužovo příjmení dostávají až jejich děti. (Savada, Shaw, 1990)

5. Závěr

Hlavním cílem práce bylo zjistit současnou situaci v korejských rodinách, jak se dodržují rodinné tradice, a co si Korejci myslí o tradičně nastavených hodnotách vycházejících hlavně z konfucianismu. Podotázky se týkaly různých aspektů rodinného života, konkrétně počtu členů v rodině, slavení svátků, upřednostňované svatby, preferovaného počtu dětí, vícegeneračního soužití a vnímání homosexuality.

Dle výsledků výzkumu Korejci postupně od rodinných hodnot svých předků upouštějí a stále více mají zájem přiblížit rodinný styl života tomu západnímu. Nejvíce tomu odpovídaly odpovědi na otázku týkající se homosexuality, vícegeneračního soužití, počtu dětí a počtu členů v rodině. Respondenti často uváděli rozdíly mezi vnímáním těchto aspektů rodiny jejich rodiči a jimi samotnými. Vnímání těchto fenoménů se tedy u různých generací lišilo.

Upřednostňovaná svatba je na pomezí mezi stylem západním a tradičním korejským. Jihokorejci si přizpůsobili svatby a rozdělili svatební obřad na dvě části. Jeden s tradičními prvky v oblečení hanbok a druhý v západním stylu pro stovky hostů. Rozdělení svatby na dvě různé části některým respondentům vyhovuje, ale někteří by si ho chtěli ještě více přizpůsobit. Tak odpověděli hlavně mladí Jihokorejci, kteří chtějí obřad jen jeden pro malý okruh rodiny a přátel. Severokorejci mají skromný obřad, který je přizpůsobený tamnímu politickému režimu (novomanželé nosí květinu sochám vůdců a po sňatku další den nastupují do práce), ale při svatbách se dodržují některé starobylé zvyklosti a nevěsta má vždy hanbok.

Nejvíce tradic si Jihokorejci udržují v rámci slavení svátků. Jedná se o svátky Sollal (lunární nový rok) a Čchusok (korejské díkůvzdání). Oba tyto svátky se slaví s rodinou. Někteří dodržují rituály k uctění svých předků, jiní si vybrané tradice přetransformovali do podoby, která jejich rodině vyhovuje nejvíce. Severokorejci nejvíce oslavují svátky týkající se režimu a strany. Tradiční korejské svátky byly zakazovány, nyní jsou povoleny, ale většina obyvatel nemá možnost v rámci oslav vyjet z města a navštívit svoji rodinu nebo hroby předků.

V současné době po 73 letech od rozdělení jsou Jihokorejci a Severokorejci dva velmi rozdílné národy vycházející ale ze stejného kulturního zázemí. Oba tyto národy si postupně přizpůsobují své rodinné hodnoty i tradice svému prostředí. Jihokorejce asi nejvíce ovlivňuje

globalizace a vyspělá ekonomická situace země. Severokorejce nejvíce ovlivňuje režim a sociální status, který ve společnosti mají. Severní Korea se obecně považuje za zemi odříznutou od světa. Překročit hranici s Jižní Koreou je takřka nemožné, místní obyvatelé jsou ovlivněni státní ideologií a neustálými výpadky elektřiny. Většina obyvatel nemá přístup k internetu a v zemi vládne propaganda a cenzura. Tyto důvody se uvádějí jako hlavní příčiny toho, proč si občané KLDK v některých aspektech zachovávají více tradic než v Korejské republice, kde se lidé každodenně stýkají s trendy ze západního světa.

7. Seznam použitých zdrojů

7.1. Knižní zdroje

CONNOR, Mary E. *Asia in Focus: The Koreas*. Santa Barbara, California : ABC-CLIO, 2009. 9781598841602.

ČANG, Čin-song. *Milovaný vůdce*. Praha : CPress, 2015.

EBERSTADT, Nicholas, BANISTER, Judith. *The Population of North Korea*. Berkeley : Institute of East Asian Studies, University of California-Berkeley, Center for Korean Studies, 1992. 9781557290304.

ECKERT, Carter J. a kol. *Dějiny Koreje*. Praha : Nakladatelství lidové noviny, 2009. ISBN 978-80-7106-5.

ECKERT, Carter J. *Korea Old and New: A History*. Cambridge : Ilchokak Publishers, 1991. 978-0962771309.

HARDEN, Blaine. *Útěk z tábora 14*. Praha : Ikar, 2013. 978-80-249-2181-5.

HART, Dennis. *From Tradition to Consumption: Constructing a Capitalist Culture in South Korea*. Seoul : Jimoondang International, 2003. 89-88095-44-8.

CHINNERY, Philip D. *Korejské krutosti (Zapomenuté válečné zločiny v Koreji 1950-1953)*. Praha : BB art, 2003. 80-7341-018-4.

JANOŠ, Jiří. *Dokonale utajená Korea*. Praha : Libri, 1997. 80-85983-26-5.

KENDALL, Laurel. *Getting Married in Korea: Of Gender, Morality, and Modernity*. California : University of California Press, 1996. 9780520916784.

LEE, Yeonja, KIM, Mira. *Korea's Historic Clans: Family Traditions of the Jongga*. Seoul : Seoul Selection, 2016. 9781624120596.

LÖWENSTEINOVÁ, Miriam. *V Koreji se Korejcům nevyhneme*. Praha : NLN - Nakladatelství Lidové noviny, 2010. 978-80-7422-010-4.

SETH, Michael J. *Routledge Handbook of Modern Korean History*. London : Routledge, 2016. 9781317811497.

SETH, MICHAEL J. *A History of Korea: From Antiquity to the Present*. Plymouth : Rowman & Littlefield Publishers, 2010. 9780742567177.

SHAW, William. *Legal norms in a Confucian state*. místo neznámé : Institute of East Asian Studies, University of California, Center for Korean Studies, 1981. 9780912966328.

SULLIVAN, Gerard, JACKSON, E. Peter. *Gay and Lesbian Asia: Culture, Identity, Community*. London : Routledge, 2013. 9781317992820.

TUDOR, Daniel. *Korea: The Impossible Country: South Korea's Amazing Rise from the Ashes: The Inside Story of an Economic, Political and Cultural Phenomenon (Revised & Expanded)*. Vermont : Tuttle Publishing, 2012. 9781462910229.

7.2. Internetové zdroje

AH, Seol Song. North Korea's marketization leaves elderly out in the cold. *DailyNK*. [Online] 14. Zář 2017. Dostupné z: <http://www.dailynk.com/english/read.php?cataId=nk02900&num=14717>.

ASIAN BOSS. Being A Woman In North Korea | ASIAN BOSS. *Youtube*. [Online] 11. Srpen 2017. Dostupné z: <https://www.youtube.com/watch?v=jINTJVK1REk&t=46s>.

BARTŮŠEK, Josef, VÁHALA, František. Jak v češtině zacházet se jmény z východoasijských jazyků. *Naše řeč*. [Online] Ústav pro jazyk český, 2011. Dostupné z: <http://nase-rec.ujc.cas.cz/archiv.php?art=4697>.

CENTRAL BUREAU OF STATISTICS. *GHDx*. [Online] Dostupné z: <http://ghdx.healthdata.org/organizations/central-bureau-statistics-north-korea>.

CORKS, Daniel. Battle Over South Korea's Constitutional Reform Focuses on LGBT Rights. *KOREA EXPOSÉ*. [Online] 9. Leden 2018. [Citace: 14. únor 2018.] Dostupné z: <https://www.koreaxpose.com/south-korea-constitutional-reform-lgbt-rights-fight/>.

HANCOCKS, Paula. 'I could not even dream': What it's like to be gay in North Korea. *CNN*. [Online] 24. Duben 2017. Dostupné z: <https://edition.cnn.com/2017/04/24/asia/north-korea-gay-defector/index.html>.

HWEE, Moon Sung. New Chuseok Trends in North Korea. *DailyNK*. [Online] 2008. Dostupné z: <http://www.dailynk.com/english/read.php?cataId=nk01500&num=4075>.

CHOE, Sang-hun. South and North Korean Families, Separated by War 65 Years Ago, Reunite Briefly. *NYTIMES*. [Online] 2015. Dostupné z: <https://www.nytimes.com/2015/10/21/world/asia/south-and-north-koreans-separated-almost-a-lifetime-reunite-briefly.html>

INTERPALS. InterPals. *International Penpal Page*. [Online] 1998. Dostupné z: <https://www.interpals.net/>.

KIM, Yoo-sung. Our (party's) wedding: Tying the knot in North Korea. *NKNews*. [Online] 2015. [Citace: 13. Prosinec 2017.] Dostupné z: <https://www.nknews.org/2015/07/our-partys-wedding-tying-the-knot-in-north-korea/>.

KOREACZ. Korejšťina a korejská abeceda. *Korea*. [Online] 2004. Dostupné z: <http://www.korea.cz/korejstina.php>.

KFA. Official webpage of DPR of Korea. *Democratic people's republic of Korea*. [Online] 2011. Dostupné z: <http://www.korea-dpr.com/>.

MA, Alexandra. It's Kim Jong Un's birthday, but nobody in North Korea is celebrating — here's why. *Business Insider*. [Online] 2018. Dostupné z: <http://www.businessinsider.com/why-north-korea-is-not-celebrating-kim-jong-un-birthday-2018-1>.

MORA, Saul. Flickr Kw15. *flickr*. [Online] 28. Zář 2005. [Citace: 8. Březen 2018.] Dostupné z: <https://www.flickr.com/photos/casademora/47347993/>.

PEKTUSAN. *Společnost česko-korejského přátelství Pektusan*. [Online] [Citace: 25. Listopad 2017.] Dostupné z: <http://www.kldr.info/>.

POPULATION DIVISION OF THE UNITED NATIONS. United Nations. *World Population Prospects: The 2010 Revision*. [Online] Květen 2011. Dostupné z: <https://esa.un.org/unpd/wpp/>.

SAVADA, Andrea Matles, SHAW, William. South Korea: A Country Study. *Country studies*. [Online] GPO, 1990. [Citace: 24. Leden 2018.] Dostupné z: <http://countrystudies.us/south-korea/>.

SHUBBUCK, Thomas. Pyongyang Wedding - Thomas Shubbuck's Pictures from North Korea. *Flickr*. [Online] 8. Zář 2014. [Citace: 10. břez 2018.] Dostupné z: <https://www.flickr.com/photos/northkoreatravel/15715245326/in/photostream/>.

THE ORGANIZATION OF STATISTICS KOREA. Survey Outline: Statistics Korea. *KOSTAT*. [Online] Dostupné z: <http://kostat.go.kr/portal/eng/index.action>.

YANG, Sonia R. Countries and their cultures: North Korea. *Countries and their cultures*. [Online] 2006. [Citace: 11. Listopad 2017.] Dostupné z: <http://www.everyculture.com/Ja-Ma/North-Korea.html#ixzz57vsGc66i>.

8. Přílohy

Dotazník

1. Pohlaví
2. Rok narození
3. Rodné město
4. Kolik lidí považujete za svoji rodinu?
5. Jaké události/svátky s rodinou slavíte? A jak tyto oslavy vypadají?
6. Jak byste popsal/ a korejskou svatbu? Chtěli byste, aby takto Vaše svatba vypadala?
/Vypadala tak Vaše svatba? Kolik plánujete pozvat hostů? /Kolik jste pozval/a hostů?
7. Kolik byste chtěl/a mít dětí?
8. Chtěl/a byste žít v jednom domě s více generacemi?
9. Myslíte, že je homosexualita v Koreji přijímána? (jestli ne, prosím uveďte proč)
10. Jak si myslíte, že Korejská válka ovlivnila vývoj jihokorejských a severokorejských rodin? Jsou teď odlišné?